

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

De les van de mier

'Ga tot de mier gij luiaard, zie haar wegen en word wijs'.

Spreuken 6:6

'De mieren zijn een onsterk volk, evenwel bereiden zij in de zomer haar spijs'.

Spreuken 30:25

We leven in een tijd dat alleen het grote maar meetelt. Grote bedrijven, grote mensen, grote woorden hebben de overhand. Het gevaar is groot dat we voor het kleine geen oog hebben. Salomo wijst ons naar een van de vier kleinsten der aarde, de mier. We moeten dus naar de mier gaan om wijs te worden. Die leerschool is vlakbij. Misschien wel in uw keuken of in uw tuin. U hoeft er geen lange reis voor te maken. Ook geen zware boekentas voor te sjouwen. Gaan, zien en wijs worden. Laten we die raad eens opvolgen en zien welke grote dingen de Heere in de kleine mier openbaart. De Heere geve ons opmerkzaamheid en geloof.

Het is bekend dat een mierenkolonie vele honderden leden telt. Daaronder zijn werkmieren, vechtmieren en roofmieren. Onvoorstelbaar is de wijsheid en ijver van de mier. Ze zijn een onsterk volk en bereiden haar spijs in de zomer. In de zomer, de oogsttijd, trekken de werkmieren er op uit naar de korenvelden. Ze bijten de bolster door en slegen het koren naar hun kolonie. Hier worden ze opgewacht door andere werkmieren, die de graankorrels opslaan in speciale ruimten. Door de voorraad regelmatig te luchten, zorgen ze er voor dat hun voorraad niet bederft. Het valt dus op dat ze met ijver en zorg hun levensvoorraad op de juiste tijd verzamelen. Ze doen dat van

nature. Zo heeft de grote Schepper hen geschapen. De Heere zegt tot mensen: ziet haar wegen en wordt wijs. De Heere zegt dat tot de luiaard. Er zijn, luie mensen in het natuurlijk leven. Er zijn ook luie mensen m.b.t. het geestelijk leven. Dat zijn mensen die zich om hun geestelijk welzijn niet bekommeren. Of met een natuurlijk vermogen zichzelf opwerken zoals Saulus van Tarsen. Hij was een ijveraar doch zonder verstand. In zijn jonge jaren heeft hij zich een gerechtigheid verworven waarmee hij voor God niet bestaan kon. Hij heeft wel hard gewerkt, maar tevergeefs. We maken dan een optelsom van deugden en plichten, enz. We houden het er op dat we genoeg hebben om de winter te kunnen doorstaan. Zie de weg van de mier zegt de Heere. Ze vergadert niet het kaf, maar het koren.

Lezers, we hebben een gerechtigheid nodig die overvloediger is dan van de schriftgeleerden. Zonder de verworven en toegerekende gerechtigheid van Christus zullen we in de winter van honger sterven. Onderzoek uw wintervoorraad eens. We kunnen dus verkeerd werkzaam zijn. We kunnen ook in het geheel niet werkzaam zijn. Zo, dat we in dodelijke gerustheid maar verder leven, onbekommerd de winter tegemoet. Zo gaat de zomertijd ongebruikt voorbij. Ga tot de mier, gij luiaard,

zie haar wegen en word wijs. Zij zijn een onsterk volk, evenwel bereiden zij in de zomer haar spijs. De tijd dringt. Door niets laten zij zich afleiden.

Neem deze les ter harte, lezers. De zomermaanden staan in het teken van vakantie. Ook in de vakantietijd zijn we op weg naar onze eeuwige bestemming. De onsterke mier zorgt voor wintervoorraad in de zomer. De zomertijd in ons leven is genadetijd. Het heden der genade. De tijd die moet worden waargenomen om geborgen te zijn voor de kwade dagen. We mogen met onze kinderen leven onder de bediening van de genademiddelen. Net als de zomer gaat ook de genadetijd voorbij. Nog klopt de Heere op de deur van ons hart, opdat we zullen uitgaan om Hem te zoeken, Die het Brood des levens is, dat uit de hemel is neergedaald. De mieren zijn een onsterk volk, evenwel bereiden ze in de zomer haar spijs. Ze nemen de tijd waar. Welk een voor de mens beschamende wijsheid. Waarvandaan heeft de mier deze wijsheid en ijver? Dat heeft ze niet van zichzelf. De grote Schepper heeft het haar meegegeven. De natuurlijke, onwe-

Inhoud

Meditatie: De les van de mier	1
Van Overzee een gebroken been (2)	2
Op de grens van verantwoordelijkheid en bevoegdheid (2) . .	4
De verhouding tussen Woord en Geest (1)	6
Lezers vragen: Een komma	7
Boekennieuws	8
Uit het leven van ds. Daniël Bakker (1)	8
Kerknieuws	9
Preekbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnements, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@rdnet.nl

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

dergeboren mens is gelijk de luiaard, die vast slaapt in de zomer en zich niet bekommert over de toekomst. Alleen de levendgemaakte zondaar wordt werkzaam gemaakt met zijn eeuwige toekomst. Hij staat op uit zijn dodelijke gerustheid. Hij wordt werkzaam in het belijden van zonde en ongerechtigheid. Hij zoekt de welverdiende straf te ontgaan. Hij wordt werkzaam om de spijs die blijft te verkrijgen. Niet alleen om de pijnlijke honger te stillen, maar om geborgen te zijn in de dag des kwaads. De slaap wijkt soms van ogen. De nachten worden doorgebracht met klagen. Het wordt een de Heere achterna schreien en smeken om genade. Wat wordt het gebruik van de genademiddelen een kostelijke zaak. Wat zijn ze ijverig in het betrachten van de inzetten van de Heere. Nooit is het hen te veel. Nooit duurt de dienst te lang. Ze zijn net als de mieren, onsterk in zichzelf en toch bereiden ze hun spijs in de zomer. Hun ogen zijn op de Heere gericht. Worden werkzaam met Zijn beloften, dat Hij der armen spijs zal zegenen op de ruimste wijs. Onsterk in zichzelf, zwak, maar toch gaan ze niet werkeloos en moedeloos neerzitten. Ze hebben in alles hulp nodig. Weten niet te bidden zoals het behoort. Ze hebben geen kracht om te strijden. Dat onsterke volk zegt vaak: Heere, geef, geef, leidt mij in Uw weg. Ze kunnen de Heere niet

loslaten. Ze hebben Hem in alles nodig. Ze kunnen niet vooruit komen, maar kunnen het ook niet opgeven. Men zegt dat wanneer een mier eenmaal een graankorrel vastheeft en niet meer verder kan, dat ze zich op haar rug legt en met de poten de graankorrel vasthoudt en zich door anderen laat voortslepen. Wellicht leest zo'n onsterk volk mee. Begerig naar geborgenheid, voeding voor uw ziel, waar u eeuwig genoeg aan hebt. U ziet het wel waar het te verkrijgen is, maar u kunt er niet bij. Uw hart schreeuwt: Heere, ik voel mijn krachten wijken, en bezwijken, haast U tot mijn hulp. U ziet zoveel hindernissen op de weg, zo dat u vreest voor eeuwig tekort te komen. Zie de volharding van de mier. Ze kan niet loslaten, ook al moet ze zich laten voortslepen. De Heere wil de vlijt van die Hem zoeken, belonen. Uit genade. Onderzoek eens uw leven hoe u de zomertijd doorbrengt. Geestelijke luiheid is tot eeuwige schade. Neem de les van de mier toch ter harte. De zomertijd gaat snel voorbij. De winterschaduw vallen. Straks komt de nacht waarin niemand werken kan. Jezus Christus is het Brood dat uit de hemel is neergedaald. Wie dat gegeven Brood door het geloof eet, zal in der eeuwigheid niet hongeren.

Waarde,

ds. H. Hofman

Van Overzee

Een gebroken been

(2)
We waren op weg van onze zendingspost in Nigeria naar een dorp op 50 kilometer afstand. Door de zware regenval van de laatste tijd waren de wegen vrijwel onbegaanbaar geworden. De zware terreinmotor die ik uit Nederland had laten komen, kwam nu goed van pas. Mijn vrouw zat achterop en Gert Jan, onze oudste, zat veilig tussen ons ingeklemd. Hij was nog maar zes jaar oud en vond het best spannend om met zijn ouders mee te mogen op de motor. Zijn vader was sterk, de

motor was sterk, wat kon er eigenlijk misgaan? Maar toen gebeurde het. Het voorwiel raakte vast in een geul die door het struikgewas onzichtbaar was geworden en de motor kantelde. Mijn vrouw en ik vielen in de modder, zonder ons veel pijn te doen, maar Gert Jan raakte met zijn beentje bekneld onder het zware motorblok. We trokken vlug de motor overeind, maar de kleine jongen bleef liggen. Ik vroeg hem op te staan, maar met een dun stemmetje zei hij: "Ik hoorde krak, ik kan het niet." We probeerden het nog

eens. “Ben jij nou een Hollandse jongen?” Maar een zacht gekreun was alles wat er volgde. Ten slotte pakte ik hem bij zijn schouders en hees hem overeind, maar helaas... Hij zakte direct weer door zijn benen heen. Pas toen drong het tot ons door dat de kleine jongen wel eens zijn been kon hebben gebroken. Een dag later in een groot ziekenhuis werd dat bange vermoeden werkelijkheid. Medische behandeling en een langdurige revalidatie volgden.

Het is inmiddels bijna 20 jaar later. Twee dingen heb ik mezelf in de tijd van dat motorongeval niet gerealiseerd. In de eerste plaats heb ik niet geweten hoeveel pijn het kan doen je been te breken. Nu weet ik dat wel. Het lijkt alsof je alles eerst zelf gevoeld moet hebben voordat je een ander kunt begrijpen. In de tweede plaats heb ik nooit geweten hoe goed de Heere juist in zo'n tijd kan zijn en wat voor lessen er kunnen liggen in een weg die pijnlijk is voor ons vlees. Daar wilde ik het deze keer over hebben.

Honing aan de roede

Aan het eind van mijn vorige stukje werd ik weggereden naar de operatiekamer. Het was middernacht. Om precies te zijn: vijf vóór twaalf (Canadese tijd). In Nederland was de dag al aangebroken. Het tijdsverschil tussen de provincie Alberta en Nederland bedraagt immers acht uur. Ongeveer kwart over twaalf begon de operatie. Toen ik mijn ogen weer opendeed, wees de klok half twee. Ik was meteen klaar wakker. Dokters en assistenten liepen om me heen. Het was gebeurd!

Het is moeilijk te beschrijven wat er in die ogenblikken door me heen ging. Er was even een sterk verlangen heen te mogen gaan en altijd bij de Heere te zijn, verlost van het lichaam der zonde en des doods. Ik was als het ware boven het stof. Het duurde echter maar een ogenblik. Toen kwam de blijdschap dat ik nog gespaard was voor mijn lieve vrouw en kinderen, de verwondering dat ik terug mocht keren naar de gemeente waar ik nog maar zo kort geleden aan verbonden was. Een liefde doorstroomde mijn hart zoals ik die gevoeld had die laatste zondagavond op de preekstoel in Lethbridge. Een liefde die afdaalde van boven. Ik heb het uitgeweend voor de Heere. O, die verwondering: zoveel goedheid

voor zo'n booswicht die de eeuwige dood had verdiend! Ik kon het niet begrijpen. En de tranen stroomden maar. Een zuster kwam naar me toe. “Voelt u zich niet goed?” Toen heb ik er iets van mogen vertellen wie God nu is voor een slecht mens. Of ze het begreep weet ik niet, maar ik kon niet anders dan God grootmaken. “De HEER' wou mij wel hard kastijden, maar stortte mij niet in de dood; verzachtte vaderlijk mijn lijden, en redde mij uit alle nood” (Psalm 118:9 berijmd).

In Job 5 lezen we: “Zie, gelukzalig is de mens, denwelken God straft; daarom, verwerp de kastijding des Almachtigen niet” (vs. 17). In de Engelse vertaling staat: “Gelukkig is de mens dien God corrigeert...” Wat een les ligt daarin! We moeten telkens maar weer gecorrigeerd, rechtgezet worden. We willen dat niet, maar de Heere weet de wegen en middelen daarvoor wel te vinden. En wat een voorrecht is het als we door genade leren buigen onder Zijn slaande hand, als we de roede mogen kussen. Nee, dan legt de Heere ons niet teveel op. Dan is er zelfs honing aan de roede! “'t Is goed voor mij verdrukt te zijn geweest, opdat ik dus Uw Godd'lijk recht zou leren” (Psalm 119:36 berijmd).

Aan bed gebonden

Mijn vrouw, Maaike en Leendert stonden me op te wachten, toen ik weer naar buiten werd gereden. Op één van de afdelingen van het ziekenhuis kreeg ik een kamer voor mezelf. Was het dezelfde afdeling waar jaren geleden ds. Moerkerken tijdens een bezoek aan Canada ook werd opgenomen en verpleegd? Mijn vrouw fluisterde welterusten. “Weet je nog hoe bang je aan het begin van dit jaar was dat je nooit in Lethbridge zou komen?” Ik wist het nog. De Heere had de weg kennelijk aangewezen; daar ging de strijd niet over. Maar soms leek het alsof de hel losbrak, van binnen en van buiten. Soms gingen de golven zo hoog dat ik dacht erin te zullen smoren. Soms vreesde ik te zullen sterven eer we de haven zouden bereiken. “En nu mag je hier zijn. Al lig je dan in het ziekenhuis met een gebroken been, we mogen nu wonen in dit land. En misschien krijg je nu de tijd om eens echt tot rust te komen.” Dankbaar keek ik mijn trouwe metgezellin aan. Ja, de Heere is een Waarmaker

van Zijn Woord. Ze had gelijk. Nog voordat ze mijn kamer verlaten had, was ik in een diepe slaap gevallen. Na drie dagen en drie nachten mocht ik het ziekenhuis verlaten. De pastorie was ziekenboeg geworden. Op de maandag vóór mijn ongelukkige val was de zeecontainer met onze spullen gearriveerd. Via Toronto en Calgary waren onze meubeltjes en boeken in Lethbridge aangekomen. In enkele dagen tijds had bijna alles z'n plekje gekregen in de pastorie. De meubels in de woonkamer beneden, de boeken in de studeerkamer op de eerste verdieping, andere dingen in slaapkamers of logeerkamers in het souterrain. De vroegere studeerkamer van ds. Heerschap naast de voordeur was veranderd in een ontvangstkamer voor pastorale gesprekken. Nu stond er een bed met een loophek en een rolstoel ernaast. Daar kreeg ik een plaatsje, want met krukken de trap oplopen is voorlopig nog te moeilijk. Dus lig ik in de ontvangstkamer. Aan huis en bed gebonden.

De dokter is overigens tevreden over het verloop van de operatie. Het afgebroken stuk been kon met penen en bouten weer op de goede plaats worden vastgeklonken. Wel zal het herstel nog enige tijd vergen. Een termijn van acht weken is genoemd, als het goed gaat. De eerste vier weken mag ik het been in het geheel niet belasten. Wel mag ik oefenen met mijn krukken. En mijn bloeddruk zal ik in de gaten moeten houden. Die is namelijk aardig naar boven geschoten, vooral ten gevolge van de pijn. Hopelijk hebben de pijnstillers een goede uitwerking.

Over belangstelling heb ik niet te klagen. Er is regelmatig bezoek vanuit de gemeente en de kerkenraad. Iedere dag brengt de post een stapel kaarten, veelal uit de Lage Landen bij de zee. Daarbij zijn ook gelukwensen ter gelegenheid van ons 25-jarig huwelijksjubileum. Onze oudste dochters zijn overgekomen, op de voet gevolgd door onze oudste zoon en schoondochter. En dan is er een verpleegster die heel de dag voor mij in touw is en die ook nog eens nachtdienst heeft. Drie keer raden wie dat is...

Wat de oudjes zeiden

Toch valt het niet altijd mee hulpeloos en afhankelijk te moeten zijn. Met een gebroken been op bed te

moeten liggen. Overeind geholpen, gewassen, gekleed, gevoed, kortom 'gegend' te moeten worden (Joh. 21:18). Ik heb slechts tweemaal in mijn leven in het ziekenhuis gelegen. De eerste keer toen ik als jongetje van zeven jaar voor de Eben Haëzerschool in Den Haag was overreden. Een gebroken arm en een zware hersenschudding waren het gevolg. De tweede keer toen ik, twaalf jaar later, een kleine ingreep aan mijn neus moest ondergaan. Nu weet ik dus hoe een ziekenhuis in Canada er van binnen uitziet. Gevolg van een gebroken been.

In mijn studententijd hoorde ik op gezelschappen meer dan eens de uitdrukking: "We moeten maar steeds onze benen breken." Soms kreeg je van een ambtsdrager of een oude medebroeder die uitdrukking mee als wens: "Ik hoop dat je maar veel je benen mag breken." Ik dacht dan wel eens: Dat is me ook een wens! En toch is het zo waar; daar kom je later tot je schande achter. Het is zo noodzakelijk en zo profijtelijk. De Heere heeft onze kracht en ijver niet nodig. "De macht van 't paard en 's mans vermogen zijn beide nietig in zijn ogen; aan die vertrouwen op hun benen wil Hij geen hulp of gunst verlenen" (Psalm 147:5 berijmd). Daarom hadden die oudjes toch gelijk. Wij moeten onze benen leren breken. En daar zit niemand van nature op te wachten! Ik heb in letterlijke zin mijn been gebroken. Eén been nog maar! Stel je voor dat je allebei je benen eens zou breken! Maar als er God er niet in meekomt, blijft een mens precies hetzelfde. Daarom is het zo'n eeuwig wonder, als we een gebroken hart en een verslagen geest mogen ontvangen (Psalm 51:19). Weten wij daarvan? Zijn we aan onze onmacht, onwil en verlorenheid al eens waarlijk ontdekt? Moest het briesend paard eindelijk sneven, hoe snel het ook draafde in het oorlogsveld? Zijn we ooit opgehaald uit de diepte van onze val en met gebroken benen tot Christus geleid?

Ik begon dit stukje met het verhaal van onze jongen die óók zijn been had gebroken, maar door zijn vader overeind werd getrokken. Dwaze vader, zeggen wij dan. En inderdaad. Maar hoevelen zijn er die een doodgevallen zondaar zo op zijn benen proberen te zetten! Hoeveel predikers roepen de mens op om met zijn

natuurlijke krachten tot Jezus te gaan! Het is niet anders dan remonstrantisme. En hoe diep zit dat, ook in ons eigen hart!

Wie krijgen de buit?

Gelukkig zijn zij die hun totale onmacht krijgen in te leven. Zij zijn tot hinken en zinken elk ogenblik gereed. Onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Zij leren hun beeld zien in Mefiboseth, die "geslagen was aan beide voeten" (2 Sam. 9:3). Zij moeten opgehaald worden uit Lodebar op de wagen van de Koning. Zij gaan hun vonnis tegemoet en hebben de eeuwige rampzaligheid verdiend. Maar o wonder, zij worden gebracht in des Konings paleis en ondervinden Gods weldadigheid! Waarom? Omdat er Eén geweest is Die Zich liet verbrijzelen onder het recht van Zijn Vader: de Heere Jezus Christus. Hij is dat dierbare Godslam Dat Zijn leven gaf aan het kruis en van Wie geen been gebroken is (Joh. 19:33). Aan Hem is geen vlek of rimpel. Zijn gerechtigheid is volkomen. Ja, in Zijn wonden is een fontein geopend tegen de zonde en tegen de onreinheid. Zijn bloed wast en reinigt van alle zonden.

Daarom is het dat kreupelen en verlamden ontferming vinden bij God. Daarom werd Mefiboseth aan Davids hart gedrukt en gedragen aan zijn tafel. Daarom ging Jacob niet ten onder in die bange nacht bij de Jabbok, maar ging de zon hem op boven Pniël. En dan? Dan staat er in Gods Woord: "En hij was hinkende

aan zijn heup" (Gen. 32:31). Is dat niet opmerkelijk? Met een drie-enig God verzoend, en toch hinkend aan zijn heup. Jacob is zijn eigen bestaan aan deze zijde van het graf nooit te boven gekomen. De Heere houdt Zijn kinderen kort. Hij legt ze soms een kruis op in het natuurlijke leven. Ze dragen dikwijls een doorn mee in hun vlees. Opdat zij zich niet zouden verheffen! Hoe lager bij de grond, hoe dichterbij 't verbond. Maar de Heere vergeet hen niet. Hij staat voor Zijn ellendigen in. "Zie, Ik zal hen aanbrengen uit het land van het noorden en zal hen vergaderen van de zijden der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden tezamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen" (Jer. 31:8). Het zijn die kreupelen die nog met de buit gaan strijken. De beenderen die God verbrijzeld heeft, zullen zich verheugen, Straks zal de kreupele springen als een hert. En daarom, volk, houd moed in al uw strijd en verdrukking!

*"Hij is, al treft u 't felst verdriet,
uw Wachter, Die uw voet
voor wankelen behoedt.
Hij, Israëls Wachter, sluimert niet;
geen kwaad zal u genaken.
De HEER 'zal u bewaken."*
(Psalm 121:2 berijmd)

Een hartelijke groet van overzee,
mede namens vrouw en kinderen.

Lethbridge (Canada),
ds. C. Sonneveld

Op de grens van verantwoordelijkheid en bevoegdheid

(2)

Vrijwilligerswerk

We komen langs Calvijn en ds. Kersten bij onze eigen reformatische scholen. We werken hier al jaren, soms meer dan 75 jaar. De gewoonste zaak van de wereld. Vindt u dat? Toch zouden we verwonderd moeten zijn. Dat de Heere het ons schonk en nog laat. De aanslagen worden feller. Zo gemakkelijk spreken wij over vanzelfsprekendheden en ontstaat het gevaar van zelfgenoegzaamheid. We hebben het toch

maar mooi voor elkaar in onze refo-bolwerken. Een groot gevaar, waardoor we ver van onze plaats raken. Nu kom ik bij de verantwoordelijkheid van **het bestuur**. Wat een verantwoordelijk werk! Denk alleen maar aan het benoemingsbeleid. Zoeken naar leerkrachten die achter de beginselen staan, binding hebben met de kerkelijke achterban. Veel vergaderen over bestuurlijke samenwerking, onderwijsvernieuwing, schoolorganisatie en ICT. Er wordt erg veel vrije tijd ingestoken. Waar-

deren we het werk van het bestuur wel genoeg? Kritiek is gemakkelijk. "Ze zijn veel te behoudend, er mag nooit iets, 't bestuur is veel te streng." Als bestuurslid heb je het niet altijd gemakkelijk, maar de verantwoordelijkheid voor de school is groot. Natuurlijk mogen leerkrachten en ouders vragen stellen. Hoe groter de openheid, hoe beter. Dan is er betrokkenheid, maar wel binnen kaders. 't Bestuur blijft het bevoegd gezag. We mogen eindbeslissingen in hun hand geven. Dit laatste wordt echter steeds moeilijker geaccepteerd. We beslissen zo graag zelf. Dan stappen ouders naar de rechter omdat hun kind geen klas over mag slaan. Zorgelijke ontwikkeling. Laat het onder ons zo niet gaan! Het bestuur waakt met alle betrokkenen over de identiteit. Ik bedoel met identiteit "*de volkomen overeenstemming tussen grondslag en doelstelling enerzijds en de inhoud van het onderwijs of de schoolpraktijk anderzijds.*" Let erop: de identiteit moet ook herkenbaar zijn in het lesgebeuren van alle dag. Anders is de grondslag te vergelijken met een schitterend antiek boek, dat in een glazen vitrine staat. Toeschouwers kunnen dat boek bewonderen, ze kunnen er zich aan vergapen, ze kunnen er zelfs een grote waarde aan toekennen, maar... daar blijft het dan ook bij. Zo mag het niet zijn met het papieren schoolplan van onze scholen.

Een warm hart voor de leerling

We letten op de verantwoordelijkheid van **het personeel**. Zij bepalen het pedagogisch klimaat. Als het goed is straalt u liefde, warmte en geborgenheid uit. Ook respect, eerlijkheid en interesse zouden u eigen moeten zijn. Ten diepste gaat het om een uit genade leven in de vreze des Heeren. Zoals Job, die een Koninklijke onderscheiding ontving: "*oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad*". Een bijzonder en onmisbaar goed in elk beroep, zeker als docent. We zijn identificatiefiguur. U draagt samen waarden en normen over. Sta er samen achter, anders spelen kinderen en ouders u tegen elkaar uit. 't Is zaak dat de leerkracht de kinderen en ouders goed kent. Meeleeft als er zorgen zijn in het gezin. Ook moeten wij als docenten de leefwereld van de kinderen kennen. Dan is er meer

begrip en een tactische benadering mogelijk. Ik adviseer de leerkrachten veel van elkaars aanpak kennis te nemen. Intervisie en collegiale visitatie. Juist in het "ik-tijdperk" is het goed om elkaar te adviseren en te steunen. Teamwork! Het verhaal aan elkaar kwijt kunnen. De ander tot een hand en een voet zijn. We merken in de samenleving deze omslag ook. Sociale vaardigheden krijgen al lang veel meer accent. Vervolgens kan de school de contacten met ouders verstevigen door ouderavonden te variëren. Dan eens een inloopavond aan het begin van het schooljaar, dan weer een discussieavond over "opvoeden van pubers" aan de hand van stellingen. U kunt ook kiezen voor een lezing, debat of groepsgesprekken over moderne media, gezag of vrijetijdsbesteding. Betrek de ouders bij nieuwe ontwikkelingen en gevoelige onderwerpen. Zij hebben vaak waardevolle tips voor de kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

Nastaren.....

Nu ook nog iets voor **de ouders**. Met jaloersheid las ik in de *Redelijke Godsdienst* over à Brakels vader en moeder. Hoort u maar: "Die beginsels der genade en van des Heeren werk in hem, werden wonderlijk opgewakkerd door het heilig voorbeeld en de ernstige vermaningen van zijn vader en moeder. Hij verhaalde, hoe zijn moeder meermalen hem gezegd had, dat zij zeer aanhoudend en gedurig worstelende voor hem in de gebeden was. Een echte Eunice, een Monica! En insgelijks van zijn vader, dat die hem, toen hij te Leeuwarden op school ging, en wekelijks 's zaterdags te huis kwam, dan gewoon was des maandags tot een zekeren afstand buiten Beers, waar hij toen predikant was, uit te leiden en dat die daar dan bleef staan voor hem biddende en hem naoogende zolang hij hem zien kon...". Nemen wij nog tijd om zo ons kind na te staren en voor ons kind bezig te zijn? In dit verband wil ik speciaal wijzen op de mooie taak van de moeders. Die bijzondere zorg waarmee zij hun kind omringen. Er wordt tegenwoordig meewarig op neergekeken. Huismoeder, zonder beroep. Geen activiteiten buitenshuis? Dan kun je je toch niet ontplooien? We horen en lezen over de gevolgen van het frequent wegbrengen van jonge

kinderen naar de dagopvang. En over de steeds moeilijker opvoedbare pubers.... Ik las een stukje van Prof. Hoksbergen uit Utrecht. Deze hoogleraar maakt zich zorgen over de hele maatschappij. Vooral de zorg voor jongeren thuis houdt hem bezig. Zij komen liefde en aandacht tekort. We leren niet meer om voor elkaar te zorgen, men jaagt alleen geld en macht na. Bejaardenverzorgsters moeten veel hoger gewaardeerd worden. En dan zegt hij iets wat we niet vaak horen. Hij geeft de feministische beweging uit de jaren zestig van de vorige eeuw de schuld van de huidige agressie in de samenleving en het verdwijnen van de zorgzaamheid. Door de feministen zijn de traditionele zorgtaken op de helling komen te staan. Hij waardeert het dat vrouwen juist heel goed zijn in huishoudelijk werk. Hoort u dat? De moeite van het vermelden waard!

Kijkje in de keuken

Laat een ouder die er tijd voor heeft maar assisteren op school bij de schoolkrant, de nieuwsbrief, het reisje, de schoonmaak- en gespreksavonden. En hoe fijn is het niet om de leesmoeders in de bibliotheek bezig te zien? Een kijkje in de onderwijskeuken vergroot de betrokkenheid en versterkt de relatie school-ouders. Dit wordt steeds belangrijker nu ook voor scholen op termijn de WOR (Wet op de Ondernemingsraad) zal gaan gelden. We moeten er aan werken dat de relatie school-ouders er één is van bondgenootschap en niet van rivalen. Pas op voor de huidige mondigheid en kritiek! Leerlingen zeggen soms van alles, maar ook ouders laten wel eens doorschemeren dat ze de dienst op school willen uitmaken. Als een ouder het personeel afvalt, merkt een kind dit haarfijn. Maar via uw kind heeft men op school dan ook goed door hoe u denkt. We moeten schouder aan schouder staan en ieder de eigen verantwoordelijkheid dragen. Het benadrukken van de eenheid is vooral nu zo belangrijk. Wat zien onze kinderen? Ontmoeten ze nog mensen op hun levensweg die oprecht de Heere willen dienen?

Met welk doel?

Toen we de RD-enquête lazen, schrokken we van de opvattingen van onze jongeren. Veel zaken die

vroeger vast stonden, staan nu ter discussie. Hoe komt dat? Zijn wij als ouders wel waakzaam geweest? Is ons voorbeeld voorbeeldig? Of volgen onze kinderen ons in een doodlopende weg? Dan ligt de schuld niet in de eerste plaats bij de jeugd. Ik sluit af met Jozua 4. Leest u dit hoofdstuk zelf maar na. Over die stenen bij Gilgal. Een overbekende geschiedenis van het trekken door de Jordaan. Je ziet het ook wel eens aan de wand als houtsnijwerk. En als de kinderen er dan naar vragen....? Dan

moeten we ze vertellen over de wonderen Gods. Waarom dan? Met welk doel? Lees maar: "*Opdat ze de Hand des Heeren zouden kennen en Hem vrezen*". Als we zo eens over de Heere en Zijn dienst mochten spreken en de Heere zou het zegenen... Dan zouden we er allemaal goed mee zijn en is er open grensverkeer tussen verantwoordelijkheid en bevoegdheid!

Barneveld,

A. Karens

De verhouding tussen Woord en Geest

In een viertal artikelen geven wij de lezing weer die door ds. B. van der Heiden werd uitgesproken op de jaarlijkse thema-avond van de Cursus Godsdienstonderwijs op 3 juni j.l. te Gouda. Op onderdelen is de lezing enigszins aangepast (red.).

(1)

Inleiding

In theologische discussies in verleden en heden komt heel vaak ook de verhouding tussen Woord en Geest aan de orde. Het gaat dan met name om de vraag hoe de verhouding is tussen Woord en Geest bijzonder in betrekking tot het werk der zaligheid. Welke relatie ligt er tussen Geest en Woord? Kan een van beiden gemist worden? Die verhouding willen we in enkele artikelen aan de orde stellen. Daarbij gaat het ook om de vraag welke plaats het geloof en de bevinding hierin hebben. En denk ook eens aan de prediking! Velen achten vandaag de dag het werk van de Geest niet hoog. Het Wóórd moet aangenomen en geloofd worden, zo klinkt vanaf kansels in kerken en in samenkomsten van evangelische bewegingen, maar ook op sommige jongerenbijeenkomsten.

Onze geestelijke leidlieden van Reformatie en Nadere Reformatie hebben veel aandacht besteed aan de Persoon en het werk van de Heilige Geest. Dat blijkt ook uit onze belijdenisgeschriften. Calvijn wordt wel de theoloog van de Heilige Geest genoemd. Maar nadenken over de Heilige Geest bete-

kent nadenken over God! Laten we dat niet uit het oog verliezen. Dat moet ons spreken en discussiëren stempelen. Laten we goed beseffen over Wie we het hebben. Het gaat over niemand minder dan de derde Persoon in het Goddelijk Wezen. Van de oude kerkvader Cyrillus is de uitspraak bekend: 'De genade van de Heilige Geest is werkelijk nodig om over de Heilige Geest te handelen, niet om Hem in ons spreken recht te doen (want dat is onmogelijk) maar om te zeggen wat de Goddelijke Geschriften bevatten en zo zonder gevaren door ons onderwerp heen te komen.' Het spreken over God en Zijn Werk kan en mag ten diepste alleen in ware ootmoed en heilige eerbied. Wie en wat zijn wij eigenlijk met ons verduisterd verstand?

Na deze opmerkingen vooraf wil ik iets zeggen over de *Naam* en de *Persoon* van de Heilige Geest. Vervolgens iets over het *werk* van de Geest. Daarbij moet ook aan de orde komen de verhouding Woord en Geest enerzijds en de bevinding anderzijds en tenslotte wil ik nog iets zeggen over het *uitblussen en wederstaan* van en de *zonde* tegen de Heilige Geest.

De belijdenisgeschriften

De *algemene* en de *bijzondere* belijdenisgeschriften belijden helder en duidelijk de Godheid van de Geest. Elke zondagmiddag horen we bij het voorlezen van de Twaalf Artikelen: 'Ik geloof in de Heilige Geest.' In de Geloofsbelijdenis van

Nicea wordt beleden: 'Ik geloof in de Heilige Geest, Die Heere is en levend maakt', en in het derde algemene belijdenisgeschrift, de Geloofsbelijdenis van *Athanasius* lezen we: 'Hoedanig de Vader is, zodanig is ook de Zoon en de Heilige Geest.'

Onze vaders belijden in de Nederlandse Geloofsbelijdenis: 'Dat de H.Geest waarachtig en eeuwig God is' (art.11). In het leer- en troostboek voor de Kerk, de Heidelbergse Catechismus, lezen we: 'Hij is tezamen met de Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God' (Zondag 20) en op de Synode te Dordrecht 1618-1619 hebben onze vaders in de Dordtse Leerregels op grond van de Schrift beleden: 'En hun verstand krachtig door de Heilige Geest verlicht, opdat zij recht verstaan en onderscheiden de dingen die des Geestes Gods zijn' (III,IV,11).

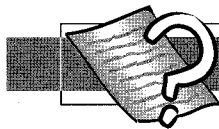
De Naam en de Persoon van de Heilige Geest

De Geest Gods wordt vaak *Heilige Geest* genoemd. In Psalm 51 bidt David dat de Heere de Heilige Geest niet van hem zal wegnemen. In Jesaja 63 lezen we: 'Maar zij zijn wederspanning geworden en zij hebben Zijn Heilige Geest smarten aangedaan.' Vaak wordt Hij ook zonder het woord Heilige aangeduid. Denk aan Psalm 104: 'Zendt Gij Uw Geest uit...', of Haggaï 2: 'En Mijn Geest, staande in het midden van u...'. 'Heilige' wijst op een Persoon Die Goddelijk is. Het woord heeft hier de betekenis van Zondeloos! Dat kan van zaken of dingen niet gezegd worden. De heilige vaten en gereedschappen waren geen zondeloze gereedschappen, maar gewijd tot een heilig gebruik. Het woord 'Geest', dat ook door adem of wind kan worden vertaald, vinden we in het Oude Testament in het woord 'ruach' en in het Nieuwe Testament onder de naam 'pneuma'. In het Hooglied wordt het werk van de Geest aangeduid onder de benaming Noordenwind en Zuidenwind. En denk eens aan de tekenen op de pinksterdag te Jeruzalem, waar het geluid van een geweldige gedreven wind gehoord werd.

De Heilige Geest is dus een Goddelijk Persoon! Zo wordt Hij op vele plaatsen in de Schrift aangeduid. Ga maar eens na:

- a. Petrus zegt tot Ananias: 'Gij hebt de mensen niet gelogen, maar Gode' (Hand.5:4b). Paulus schrijft aan de gemeente van Korinthe dat het lichaam van de christen een tempel van de Heilige Geest is en hij vermaant dan: 'Zo verheerlijk God in uw lichaam'.
- b. De Heilige Geest draagt ook de naam *Jehova*. In Deuteronomium 32 staat: 'De HEERE alleen leidde hen.' En in Jesaja 63:14 lezen we: 'Gelijk een beest dat afgaat in de valleien, heeft hun de Geest des HEEREN rust gegeven. Alzo hebt Gij Uw volk geleid, opdat Gij U een heerlijke Naam zoudt maken.'
- c. Aan de Geest worden *Goddelijke eigenschappen* toegeschreven. Hebr. 9:14 spreekt van de 'eeuwige Geest'. Psalm 139:7 zegt: 'Waar zou ik heengaan voor Uw Geest?' Hij is Alomtegenwoordig. In Lukas 1:35 lezen we: 'De kracht des Heiligen Geestes zal u overschaduwen.' Hij is Almachtig.
- d. De Geest is soeverein, vrijmachtig! Dat kan alleen van God gezegd worden.
- e. Zijn werken zijn Goddelijk van aard. Hij maakt levend en verbindt met Christus.
(wordt vervolgd)

Alblasserdam, ds. B. van der Heiden

Lezers vragen

Een komma

Een lezer vraagt: In de Twaalf Artikelen lezen we: '...Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd,...'. Maar de Heere Jezus heeft toch Zijn hele leven geleden en toch niet alleen maar onder Pontius Pilatus? Moet er daarom niet staan: '...Die geleden heeft, onder Pontius Pilatus is gekruisigd,...'?

Wat de lezer hier opmerkt, heeft te maken met de plaats van de komma. In de eerste lezing volgt de komma na Pontius Pilatus. Daarmee wordt het *lijden* van de Heere Jezus in verband gebracht met Pontius Pilatus. In de tweede lezing staat de komma vóór de naam van de Romeinse rechter. Dan wordt de *kruisiging* van Christus in verband gebracht met Pontius Pilatus.

Wie op zondag goed luistert naar de voorlezing van de Twaalf Artikelen zal opmerken dat het per voorlezer verschilt waar men de komma plaatst. Toch gaat het niet over een onbelangrijk probleem. Een komma kan soms verstrekken gevolgen hebben voor de betekenis. We kennen vanuit de kerkgeschiedenis de zogenaamde 'komma van Kohlbrugge'. Het is de komma in Ro-

meinen 7:14b: '*...maar ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde*'. Deze komma veranderde heel zijn leven. Wat een ontdekking, 'vleselijk' te zijn!

De genoemde komma in de Twaalf Artikelen is ook niet onbelangrijk. De regel vraagt om een nauwkeurige lezing. De juiste lezing is: '*...Die geleden heeft onder Pontius Pilatus,...*'. We kunnen dat onder meer afleiden uit de Heidelbergse Catechismus. In Zondag 15 wordt deze regel uit de Twaalf Artikelen behandeld in de vragen 37 en 38. Het antwoord op vraag 38 geeft duidelijk aan dat Christus Zijn gehele leven heeft geleden, maar in het bijzonder aan het einde van het leven. In vraag 38 lezen we waarom het lijden onder Pontius Pilatus nadrukkelijk wordt genoemd: '*Waarom heeft Hij onder de rechter Pontius Pilatus geleden? Antw: Opdat Hij, onschuldig onder de wereldlijke rechter veroordeeld zijnde, ons daarmede van het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou, bevrijdde*'.

Ursinus schrijft in zijn *Schatboek* het volgende over deze vraag. 'De

omstandigheid en de naam van de rechter is niet toevallig in de geloofsartikelen ingeslopen, maar om gewichtige redenen daarin gesteld. Ten eerste, opdat wij herinnerd zouden worden aan de vervulling van Jacobs profetie, Genesis 49:10: 'De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Denzelve zullen de volkeren gehoorzaam zijn' (...). Want het feit dat toentertijd de scepter van Juda weggenomen en de kroon omgekeerd was, blijkt daaruit dat Christus door een Romeinse stadhouder Pontius Pilatus werd veroordeeld. Daarom bevestigt deze omstandigheid ons geloof, dat de Messias thans al gekomen is. Ten tweede, opdat wij onderwezen zouden worden, dat Christus niet in het geheim door de Joden gedood of in een oproer ter dood gebracht en vermoord werd. (...) Ten derde, opdat de waarheid van Christus lijden daardoor bevestigd werd'.

Ursinus wijst er vervolgens op dat dit lijden bij Pontius Pilatus van wezenlijke betekenis is. Anders zou geen mens zalig kunnen worden. Christus moest onschuldig worden verklaard door de Romeinse rechter. Opdat het openbaar zou zijn dat Hij het onschuldige Lam van God was. Anderzijds werd Hij schuldig verklaard, en dat vanwege de schuld van de Kerk des Heeren. Als daar het geloofsoog voor wordt geopend, wordt in verwondering gezien op Hem Die moest lijden bij Pontius Pilatus. Wat een diepte en ruimte van zalig worden mag dan worden gezien in het onschuldige en nochtans schuldig verklaarde Lam van God. Hij werd schuldig verklaard, opdat doodsschuldigen vrijgesproken zouden worden. Dan wordt de komma achter de Naam van deze aardse rechter een wonder. In die weg kon Sion immers door recht verlost worden. Heeft u het wonder van een lijdende Borg bij Pontius Pilatus al eens mogen zien? Als dat waar mag zijn door genade, zal het straks voor de Rechter van hemel en aarde eeuwig meevallen. Dan mogen in zichzelf schuldige zondaren gaan in de vreugde van hun Heere.

Lisse,

ds. C. Neele

Boekennieuws

Gelijk een eikenboom. Uit het leven van Arend Baan; in leven ouderling van de Eschkerk te Rijssen, door R. Hoogerwerf-Holleman. Uitgave Gebr. Koster, Gebonden, 92 blz. ISBN 90-5551-268-0. Prijs € 8,90.

Wie een vreemdeling in kerkelijk Rijssen is en door de Arend Baanstraat loopt, zal niet vermoeden dat deze straat de naam draagt van een man, die door de Heere is dienstbaar gesteld in Zijn koninkrijk. Meer dan vijftig jaar heeft hij als ambtsdrager de gemeente Rijssen-Es mogen dienen. Verscheidene malen was hij afgevaardigd naar classes, particuliere- en generale synoden. Daarnaast had hij zitting in het schoolbestuur en in de gemeenteraad, en zelfs was hij enige tijd wethouder.

Mevrouw Hoogerwerf, die dit boek geschreven heeft, logeerde als jong meisje tijdens de oorlogsjaren bij Baans dochter Geeze. Die vertelde haar het levensverhaal van haar vader. In verteltrant zijn deze verhalen tot een biografie verwerkt.

Het lezen van dit boekje doet het heimwee naar boven komen naar een tijd, waarin Rijssen zeer veel kinderen Gods telde. We komen bekende namen tegen, zoals Mientje Vrijdag, Oude Dike, Schöpsdientje en Aaftink, bijgenaamd

de Snieder. Baan, die als Toin-Aornd bekend stond, was mede-eigenaar van een steenfabriek en behoorde tot het beter gesitueerde deel van de bevolking. Toch was hij eenvoudig in zijn doen en laten. Een zekere eigenzinnigheid was hem niet vreemd en in het kerkelijke leven had hij een stevige inbreng. Men had ontzag voor hem. Het is bekend dat hij tegen fotograferen was; toch zijn er enkele foto's van hem. Er werd zelfs een ansichtkaart uitgebracht waarop hij met diaken Bruins en ds. M. Heikoop door de Bouwstraat wandelt. Ook had hij bezwaar tegen kerkorgels, tegen een theologische opleiding en tegen het feit dat ds. G.H. Kersten zitting nam in de volksvertegenwoordiging. Dat was de ene kant van Baan. Maar we leren hem in deze levensbeschrijving ook kennen als een man met een biddend, aanklevend leven aan de genadetroon. Kennelijke gebedsverhoringen bij zieken waren aanleiding dat zelfs wereldse mensen hem vroegen om een gebed bij zo'n zieke te doen. Op tachtigjarige leeftijd kwam het levenseinde van Toin-Aornd, die 'gelijk een eikenboom' zijn kracht ontleende aan Hem, Die hem bekrachtigde om zich in te zetten voor de naam en de zaak des Heeren.

Gouda,

J. Mastenbroek

gehad, maar ook en veel meer nog, omdat we mogen geloven, dat de Heere hem van stap tot stap geleid heeft op het pad van de waarachtige bekering en hij vele oefeningen mocht hebben in het allerheiligst geloof. We kunnen daar in onze dagen wellicht nog wat lering uit trekken. Over treffende zaken uit zijn persoonlijk leven heeft hij zelf geschreven in een brochure, getiteld *Gods groote barmhartigheid, verheerlijkt aan een overtreder van al Zijn geboden*. Als het gaat over zijn leven zal ik dan ook regelmatig uit dit geschrift citeren. De titel ervan lijkt wel enigszins op de titel van de levensbeschrijving van Bunyan: *Genade, overvloeiende voor de grootste der zondaren*. En ook op de titel van de levensbeschrijving van ds. Ledeboer: *'s Heeren wegen gehouden met eenen alles verbeurd hebbenden zondaar*.

Ledeboer was trouwens erg gesteld op Bakker, maar heeft hem nooit ertoe kunnen bewegen zich te laten ordenen als predikant. Landwehr schreef in zijn biografie over Ledeboer: 'Tijdens een van zijn reizen ontmoette hij te 's-Gravenpolder de toen nog betrekkelijk jonge Daan Bakker, die op d' Palmboom wekelijks oefende. Ook daar werd nu een gemeente gesticht.

Ledeboer vond in Bakker een geschikte werkkracht. Wij merken hier juist het tegenovergestelde op als bij Van Dijke. Van Dijke wilde graag door Ledeboer geordend worden, maar die wilde het eerst niet doen. Ledeboer wilde echter Bakker graag ordenen, maar Bakker wilde niet geordend zijn. Hij had geen vrijmoedigheid om de bediening des Woords en der sacramenten te aanvaarden'.

Jeugd

Daniël Bakker werd op 3 februari 1821 geboren in Hoek in het land van Axel. Zijn vader was daar landbouwer: 'Mijn geliefde ouders, waaruit ik geboren ben, waren Jan Bakker en Cornelia van der Wege. Dezen hadden door Gods voorzienigheid en goedheid een tamelijk stuk brood. Aldus behaagde het den Heere, dat ik reeds als in het vette der aarde geboren werd, en dat ik bij mijn opgroeien van geen armoede of gebrek geweten heb'.

Van zijn vader heeft Bakker weinig kunnen mededelen, want deze ontviel hem reeds op 13-jarige leeftijd. Wel is hem bijgebleven, dat hij als kind zeer aan hem verbonden was. Zijn vader was twee maanden ziek. Tijdens zijn ziekte vroeg de jonge Daan zelfs aan de Heere, of hij voor zijn vader zou mogen sterfen. Want zijn vader te moeten missen, daar kon hij niet aan denken. We kunnen wel stellen, dat hij al op jonge leef-

Uit het leven van ds. Daniël Bakker

In een vijftal artikelen zal ds. J. Schipper ingaan op het leven van de bekende negentiende-eeuwse predikant Daniël Bakker (red.)

(1)

Inleiding

In 1863 overleed, betreurd door zijn vele vrienden, ds. L.G.C. Ledeboer. Vele gemeenten had hij mogen stichten in den lande na de schorsing en de afzetting als predikant van het Hervormd Kerkgenootschap. Veel had hij meegemaakt, persoonlijk en ambtelijk. Maar ook aan zijn leven, een veelbewogen leven in dienst van zijn Zender, kwam een einde. Toen stond ds. P. van Dijke (die in 1851 door Ledeboer als leraar bevestigd was) er alleen voor. Tijdens het leven van ds. Ledeboer had

Van Dijke voornamelijk gearbeid in Zeeland, maar nu kwam er een groot arbeidsterrein bij. Hij had veel steun kunnen ontvangen van Daan Bakker, die wekelijks oefende te 's-Gravenpolder op zijn boerderij d' Palmboom en die bij velen geliefd was, maar tussen de beide mannen haperde iets. Tenslotte kwam er steeds meer verwijdering en die leidde tot een breuk. Die breuk werkte natuurlijk ook door in de gemeenten, die ds. Ledeboer had nagelaten. En zo sprak men op een gegeven moment van de Dijkiaanse en de Bakkeriaanse gemeenten.

Over Daniël Bakker (1812-1885) wilden we iets meer zeggen in een paar artikelen. Niet alleen, omdat hij in Zeeland en in het bijzonder in 's-Gravenpolder zijn arbeidsterrein heeft

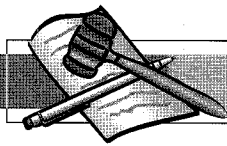
tijd indrukken had van dood en eeuwigheid, van hemel en hel. Over de bestemming van zijn vader zei hij op eerlijke wijze: 'Hoe het uiteinde van mijn vader geweest is, dat laat ik voor den Heere liggen. Dit mag ik met alle vrijmoedigheid van hem getuigen, dat hij een man was, die met vele schoone deugden versierd was'. Even verder laat Bakker daar dan direct op volgen: 'Maar, vrienden! deugden te bezitten is nog geene genade te hebben; hoewel de deugd aan alle menschen wel past. Men ziet ook niet zelden, dat de Heere de deugden met tijdelijke zegeningen wil achtervolgen'.

Ondanks alle indrukken moet hij zichzelf noemen een ondeugend kind met een zeer driftig karakter, een grote vriend van ijdelheid en vermaken. Hij had echter altijd een open geweten. En dat is een voorrecht. Hij was overtuigd van de noodzaak van bekering. Bij het opgroeien zocht hij meer en meer de zondige gezelschappen op, maar anderszinds kwam hij dan ook weer in het verborgene terecht om de Heere vergiffenis te smeken. En dan had hij weer goede voornemens om trouw ter kerke te gaan en zijn leven te zullen beteren. Onderwijs was aan hem niet zo besteed: 'Mijne ouders lieten mij wel ter school gaan, doch ik maakte aldaar geen vorderingen. Toen ik de school verlaten moest, kon ik nauwelijks een kapittel in den Bijbel lezen. Dit had ik niet aan mijne geliefde ouders te wijten, want zij hadden noch moeite, noch kosten gespaard, om mij te laten onderwijzen; neen! het was geheel en al mijner ondeugd schuld. Ik ging ook ter catechisatie; maar, vragen leeren! - ik zat zoo vol ondeugd, dat die er niet bij in konden. Onderwijl ik eene vraag leerde, was ik de andere alrede weer vergeten. Eindelijk heb ik het daarmede toch zooverre gebracht, dat ik belijdenis mocht afleggen'.

Het slecht of in het geheel niet leren van de vragen van catechisatie is dus niet louter iets van deze tijd. Een schrale troost voor de catechiseermeesters. Overigens heeft Bakker er later (zoals dat in het algemeen vaker voorkomt) spijt van gehad dat hij zo slecht geleerd had in zijn jonge jaren. Zijn achterstand in het schrijven heeft hij nooit meer ingehaald. Wellicht is verdriet over het verzuim in zijn jeugd één van de oorzaken geweest, dat hij op latere leeftijd zoveel tijd en aandacht besteedde aan het onderwijs voor de kinderen in zijn woonplaats 's-Gravenpolder.

(wordt vervolgd)

's-Gravenpolder Ds. J. Schipper

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt:

voor Tricht-Geldermalsen:
ds. D. de Wit te Nieuw Beijerland.

VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM

Op D.V. **vrijdag 13 augustus** a.s. hoopt de classis Rotterdam te vergaderen in de Boezemsingelkerk te Rotterdam-C. Om 19.00 uur hoopt kandidaat L. Terlouw, die het beroep van Rotterdam-Zuid mocht aannemen, zijn peremptoir examen af te leggen.

UIT DE PASTORIE VAN KRABBENDIJK

Vanwege mijn gezondheid ben ik vaak maar nauwelijks in staat om de belangrijke taken van het ambtelijk leven in mijn eigen gemeente waar te kunnen nemen. Daardoor is het voor mij helaas onmogelijk om ook buiten mijn eigen gemeente nog enig werk te verrichten. Vanwege dit feit wil ik u dan ook vriendelijk vragen mij de komende tijd niet te bellen voor weekdiensten.

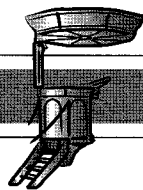
U allen Gode in alles bevolen,
ds. A. Verschuure

DOVENDIENST TE BEEKBERGEN

Ds. C.J. Meeuse hoopt op **14 augustus** a.s. D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechtshorenden. Deze dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Beekbergen, Ruitersmolenweg 29 en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2004

- Pag. 147, gemeente Enschede
De nieuwe scriba van de diaconie is: M.W. van Zeijl, August Vördingstraat 2, 7558 AH Hengelo, tel. 074-277 34 45.
- Pag. 284, gemeente Veenendaal
Vanaf nu worden de preekbeurten voorlopig geregeld door: S. van Beek, Stationsingel 38, 3901 XK Veenendaal, tel. 0318-52 58 66.
- Pag. 288, gemeente Vlissingen
Het juiste telefoonnr. van ds. C.G. Vreugdenhil is: 0118-47 84 98.
Het juiste telefoonnr. van de koster is: 0118-62 32 08.

Predikbeurten

ZONDAG 8 AUGUSTUS 2004

Aagtekerke 8.45 en 19.00 uur ds. Baaijens en 14.30 uur leesdienst; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Beekbergen 10.00 uur ds. J. Karels en 19.00 uur stud. Van Manen; Benthuizen 19.00 uur ds. Driessen; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur kand. Bakker; Bodegraven 18.30 uur ds. Kattenberg; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 10.00 uur ds. Tuinier; Dirksland 15.00 uur stud. Van Belzen;

Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Boogaard; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 14.30 uur ds. L. Blok; Enschede 17.30 uur ds. Tuinier; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. Van Aalst; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 14.30 uur ds. Melis; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Haarstede 10.00 en 18.30 uur ds. Schreuder; Haarlem 18.30 uur ds. Neele; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 14.30 uur ds. De Wit; Hilversum 19.00 uur ds. Visscher; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 19.00 uur ds.

Schot; Kamperland 15.30 uur ds. Schreuder; Kapelle-Biezellinge 9.30 uur ds. Tanis en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. W.J. Karels; Kortgene 10.00 uur ds. W. Harinck en 14.30 uur ds. Golverdingen; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 17.00 uur kand. De Heer; Krabbendijke 9.30, 14.00 en 18.00 leesdienst; Leerdam 14.30 uur ds. M. Karens; Lelystad 9.30 en 15.00 uur ds. Hakvoort; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. Golverdingen; Middelburg-Centrum 14.00 uur ds. Moens; Middelburg-Zuid 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nijkerk 9.30 en 14.30 uur stud. Van Manen; Nisse 14.30 uur ds. Schipper; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Oostburg 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Oosterend-Texel 11.15 en 16.30 uur ds. Van Dijk (in Ned. Herv. Kerk); Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur (afscheidsdienst) ds. A.B. van der Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Oudemirdum 9.00, 11.00 (voor vakantiegasten) en 19.00 uur ds. Kleppe; Puttershoek 19.00 uur kand. Terlouw; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 14.30 uur ds. Van Krimpen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur leesdienst en 14.30 uur ds. Van Dieren; Rotterdam-Centrum 14.30 uur kand. De Heer; Rotterdam-Zuid 14.30 uur ds. Van der Net; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Silfhout; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Soest 9.30 en 15.00 uur kand. Bakker; Sprang Capelle 14.30 uur ds. P. Mulder; Terwolde-De Vecht 9.30 uur leesdienst en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Gunst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 16.00 uur ds. Kattenberg; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Verschuure; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 uur (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. Tanis; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 18.30 uur ds. B. van der Heiden; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Zwolle 19.00 uur ds. J. Karels.

DINSDAG 10 AUGUSTUS 2004

Alphen aan den Rijn 19.30 uur ds. Van Krimpen (Salvatorikerk); Enter 19.30 uur ds. Schot; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Mondria; Ouddorp 19.30 uur ds. Tanis; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Neele; Uddel 19.30 uur ds. Van Boven (voor de zending); Urk 19.30 uur ds. Brugge.

WOENSDAG 11 AUGUSTUS 2004

Andijk 19.30 uur ds. Driessen; Berkenwoude 19.30 uur ds. Hogchem; Brakel 19.30 uur ds. Hoogerland; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Tuinier; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. M. Karens; Kootwijkerbroek 19.30 uur stud. Van Manen; Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. Schreuder; Mijdrecht 19.30 uur ds. De Wit; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Melis; Opperdoes 19.30 uur ds. Brugge; Rhenen 19.30 uur ds. Veenendaal; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur kand. Terlouw; Wierden 19.30 uur ds. Hakvoort; Zeist 14.00 uur ds. Van Ekeveld (huw. bev.); Zoetermeer 19.30 uur ds. Schipper; Zwolle 19.30 uur ds. W.J. Karels.

DONDERDAG 12 AUGUSTUS 2004

Bodegraven 19.30 uur ds. Schreuder; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Visscher; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Kattenberg; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. Veenendaal; Kruiningen 19.30 uur ds. M. Karens; Naaldwijk 19.45 uur ds. F. Mulder.

VRIJDAG 13 AUGUSTUS 2004

Den Helder 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Dirksland 14.30 uur ds. B. van der Heiden (huw. bev.).

ZATERDAG 14 AUGUSTUS 2004

Beekbergen 15.00 uur ds. Meeuse (dovendienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur evangelist G. Baan.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen. Diensten zondag 8 augustus om 9.30 en 15.30 uur evangelist L. Versteeg.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barrelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur evangelist H.J. van den Boogaart.

U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

TE KOOP TE ALBLASSERDAM:

eengezinswoning in 2000 geheel gerenoveerd. (o.a.: nw.c.v., kkn., badk., w.c., etc.)

Opp: 136 m², 10 mtr diepe achtertuin op zuiden (2003), 3 slpkms, vaste trap naar (open)zolderkamer met 2 dakramen.

Directe omgeving van reform. kerken. Prijs: 179.500 euro.

Tel.: 078-6912737.

PER DIREKT GEZOCHT:

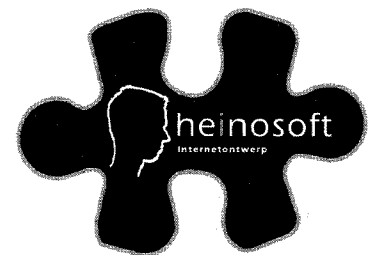
KAMER/KOSTHUIS in LEIDEN of dir. omg. voor 1e jaars studente geneeskunde.

Josephine van de Maat, Rijssen. tel. 0548 - 518961

Een weekje er tussen uit?

Huur een mooie stacaravan op De LINGEHOEVE te SPIJK.

Vrij na 13 aug. tel. 0183-628864

Website op zondag sluiten?

Kijk op <http://www.heinosoft.nl/zondag/>

Of bel 015-2128463, email: info@heinosoft.nl

Voor info bel:

0416-692787

of

0341-425712

Reformatrice Vereniging van Ongewild Kinderloze Echt)paren

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Sprang-Capelle heeft met ontroering en ontsteltenis kennis genomen van het overlijden van zijn koster

L.H.J. Lambooy

in de leeftijd van 44 jaar.

Een groot aantal jaren heeft hij eerst als hulpkoster en later als koster de gemeente met liefde en ijver gediend.

De Heere sterke de en trooste de familie in deze droeve omstandigheden.

Namens de kerkenraad en gemeente,
C.A. van Tilborgh, preses
L. Kranendonk, scriba.

Sprang-Capelle, 19 juli 2004

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Vlissingen kennisgenomen van het overlijden van zijn geliefde oud-amtsbroeder

J.J. Zuidweg

in de leeftijd van 58 jaar.

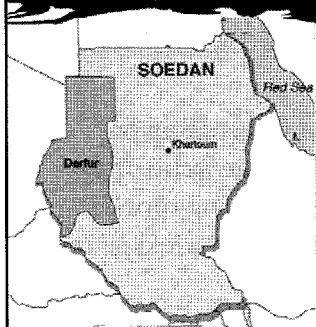
Gedurende een periode van vijf jaar heeft hij in alle getrouwheid de gemeente in het ambt van diaken mogen dienen.

De Heere vertrooste en sterke de bedroefde familie en heilige deze roepstem aan onze harten.

De kerkenraad:
Ds. C.G. Vreugdenhil, preses
J. Louws, scriba

Vlissingen, 20 juli 2004.

Verschroeide aarde in Soedan

Duizenden mensen hebben de dood gevonden. Honderdduizenden zijn op de vlucht nadat hun woningen in rook zijn opgegaan.

Regeringstroepen en milities terroriseren het gebied Darfur in West-Soedan. Hulpverleners spreken over de ergste humanitaire crisis van dit moment. Duizenden Soedanezen zijn gevlucht naar buurland Tsjaad.

Uw bijdrage is dringend nodig voor de opbouw van een vluchtelingenkamp in buurland Tsjaad.

Geef om de vluchtelingen uit Soedan.

Maak uw bijdrage over op **Giro 307447**

o.v.v. Hulpverl. in Bijz. Noden te Woerden m.v.v. actie Soedan

DOE

**DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN**

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

WEL

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg, gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Gekwalificeerde kraamzorg

Meldt u tijdig aan (om teleurstelling te voorkomen).
U kunt ons dagelijks telefonisch bereiken.
Bel 033 - 277 45 47 of 0342 - 49 21 55

Gezins- en bejaardenzorg

Voor gepaste hulp in uw situatie kunt u de SHG via het telefonisch spreekuur bereiken onder telefoonnummer 0166 - 65 26 05.

Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens

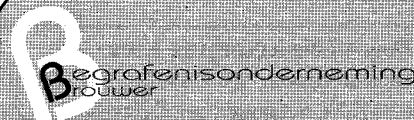
Zandee & de Kuyper

Goes: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrietrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

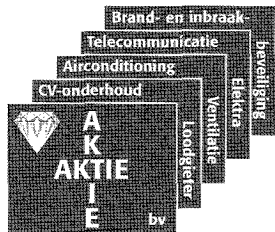

**Voor een verantwoorde
en stijlvolle begrafenis**

- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentincklaan 1a, Leersum
tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

Amerongen - Amersfoort - Doorn - Elst -
Langbroek - Leersum - Maarn - Maarsbergen -
Rhenen - Woerden - Woudenberg

Onderhoud van uw
Kerkgebouw
Voor alle installaties

Bel Aktie 010-4517471

Begrafenisonderneming

Voor uitvaartzorg in :

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Renswoude
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinsenaan 30

3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR
ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begrafenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

Begrafenisverzorging Kina

Begrafenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

TOT 35% KORTING*

Vrijstaande bungalow met CV

Kom op vakantie in onze luxe bungalows (met CV) of stacaravans (18 accommodaties). Ook deelweken zijn mogelijk. Bel voor de brochure met foto's en prijzen.

*) Last-minute-korting voor week 34, 35 en 36.

Reserveer nu, bel 0222 31 83 91

Bungalowpark
"De Verrassing"

Oosterend - Texel

Rust en ruimte,
alle jaargetijden,
in eigen sfeer.

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13

3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

Studente 20 jaar zoekt met SPOED
kamer in omg. van ROTTERDAM.
Tel: 0318-571039.

Te koop gevraagd: THEOLOGISCHE EN AANVERWANTE BOEKEN.

Antiquariaat Den Hertog/G.J. Zwofenk, tel. zaak: 030-634 66 81

Godsdienst Leraar

(conrector / vice-directeur)

Timothy Christian School, in Chilliwack, British Columbia, zoekt een godsdienst leraar voor de high school. We denken aan een bewogen man met theologische opleiding (bij voorkeur CGO-E). Indien de gegadigde ook onderwijs bevoegdheid en ervaring heeft bestaat er een eventuele mogelijkheid voor gedeeltelijke overname van directie taken.

TCS is een school, uitgaande van de Gereformeerde Gemeente in Chilliwack en bestaande uit een elementary en secondary school van ongeveer 400 studenten.

Voor inlichtingen kunt u contract opnemen met de directie,
dhr Th. VandeWeg, school (001-604-794-7114) of thuis (001-604-858-0028),
vandeweg@familynet.bc.ca.

Bedenk dat het hier 9 uur vroeger is dan in Nederland.

Werken op Zorgboerderij de Mèkkerstee

De Mèkkerstee heeft als doelstelling zinvolle dagbesteding en begeleiding te bieden aan mensen die door psychiatrische of psychosociale problemen of licht verstandelijke beperking moeite hebben met het functioneren in de maatschappij. De Mèkkerstee is een onderdeel van Eleos.

Wij hebben nog plaats voor enkele deelnemers.

Een ieder die hier meer over wil weten kan contact opnemen met
Andrè de Jong, locatiehoofd, tel.0187-684050.

E-mailen kan ook: andre.dejong@eleos.nl

De Mèkkerstee
Hofdijksweg 34
3253 KB OUDDORP

